

Documentenlijst Overzicht

Algemene informatie:

Dossier: VTH2024-14414
Type: Aanvraag omgevingsvergunning behandelen
Omschrijving: Renovatie Huisvesting Algemene Rekenkamer
Adres: Lange Voorhout

Datum Overzicht: 30-07-2025

Documenten bij besluit:

Document: Anoniem
Bestandsnaam: Verlening aanvraag_638894655340978176.docx.pdf
Documentid: 38629416
Bestandsgrootte: 0,39

Den Haag

Retouradres Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

[Geanonimiseerd]

Ons kenmerk

VTH2024-14414

Contactpersoon

[Geanonimiseerd]

Telefoonnummer

[Geanonimiseerd]

E-mailadres

[Geanonimiseerd]

Aantal bijlagen

diverse

Datum

zie documentenlijst

Onderwerp

Verlening aanvraag voor Lange Voorhout 8

Geachte heren [geanonimiseerd],

Op 11 november 2024 ontvingen wij uw aanvraag om een omgevingsvergunning voor het veranderen en vergroten van het kantoor Lange Voorhout 8 (Algemene Rekenkamer), het plaatsen van een aanbouw ten behoeve van inkoop- en containerruimte en het aanbrengen van een warmte- en koudeopslaginstallatie (WKO) met 2 bronnen (trottoir hoek Kazernestraat en Kleine Kazernestraat en op parkeerplaats voor Lange Voorhout 38).

Op 6 december 2024 heeft u per e-mail de 'Activiteit werk of werkzaamheden uitvoeren' die betrekking heeft op het aanbrengen van een warmte- en koudeopslaginstallatie (WKO) met 2 bronnen (trottoir hoek Kazernestraat en Kleine Kazernestraat en op parkeerplaats voor Lange Voorhout 38) ingetrokken.

Uw aanvraag omvat daarmee een 'Bouwactiviteit (omgevingsplan)', 'Bouwactiviteit (technisch)' en 'Rijksmonumentenactiviteit'.

Wij beslissen daarom op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het veranderen en vergroten van het kantoor Lange Voorhout 8 (Algemene Rekenkamer) en het plaatsen van een aanbouw ten behoeve van inkoop- en containerruimte.

Uw aanvraag heeft betrekking op de percelen, kadastraal bekend als gemeente 's-Gravenhage, sectie E, nummers 2671 en 3512.

Op uw aanvraag is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing, omdat er sprake is van een 'Rijksmonumentenactiviteit' waarvoor de Minister is aangewezen als wettelijk adviseur.

Beoordeling

Uit de beoordeling van uw aanvraag blijkt dat wij de omgevingsvergunning kunnen verlenen voor deze activiteiten.

Ter inzage

Het besluit en de daarbij behorende documenten hebben met ingang van 10 juni 2025 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er is geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om tijdens de terinzagelegging zienswijzen in te dienen.

Besluit:

Gelet op het bepaalde in artikel 8.0a, lid 1, 8.3b en 8.8o van het Besluit kwaliteit leefomgeving besluiten wij:

- I. de gevraagde omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, lid 1 en artikel 5.1, lid 2 van de Omgevingswet te verlenen op basis van de in de documentenlijst genoemde documenten, en**
- II. aan deze omgevingsvergunning voorschriften te verbinden.**

In de bijlagen kunt u per activiteit lezen hoe wij uw aanvraag hebben beoordeeld. Hierin staan ook de voorschriften waaraan u moet voldoen.

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
namens dezen:

Adjunct teammanager vergunningen, afdeling Vergunningen & Toezicht

[geanonimiseerd]

Bijlagen

Met uitzondering van de nadere aanwijzingen maken de volgende bijlagen onderdeel uit van dit besluit:

- A. Bouwactiviteit (omgevingsplan)
- B. Bouwactiviteit (technisch)
- C. Rijksmonumentenactiviteit
- D. Nadere aanwijzingen

De documentenlijst en de daarin genoemde documenten

Beroep

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit binnen zes weken na bekendmaking daarvan een beroepschrift indienen bij de rechtbank te Den Haag, Sector Bestuursrecht, Postbus 20 302, 2500 EH Den Haag.

Het beroepschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- a. naam en adres van de belanghebbende;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het beroepschrift is gericht;
- d. de gronden van het beroep.

U wordt verzocht een kopie van het besluit waartegen het beroep is gericht, mee te zenden.

De indiener van het beroepschrift kan, als onverwijlde spoed dat - gelet op de betrokken belangen - vereist, eveneens een voorlopige voorziening vragen bij de voorzieningenrechter, Postbus 20 302, 2500 EH Den Haag.

Wet basisregistraties adressen en gebouwen

Op basis van de aard en inhoud van deze aanvraag is volgens de Wet basisregistraties adressen en gebouwen het gebruiksdoel 'Kantoorfunctie' vastgesteld.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag dat vier weken zijn verstreken sinds de dag dat dit besluit ter inzage is gelegd, omdat de activiteit onomkeerbare gevolgen kan hebben. Dit geldt niet als in deze vier weken bij de bevoegde rechter een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan. In dat geval wordt de werking van dit besluit in ieder geval opgeschort totdat op dat verzoek is beslist.

Voorbehoud

Deze omgevingsvergunning wordt aan u verleend met uitzondering van rechten van derden. Door het verlenen van deze vergunning wordt niet vooruitgelopen op enige andere door de gemeente op de wet of een gemeentelijke verordening, dan wel volgens eigendomsrecht van de gemeente met betrekking tot dit initiatief eventueel te nemen beslissing.

BIJLAGE A: BOUWACTIVITEIT (OMGEVINGSPLAN)

Een 'Bouwactiviteit (omgevingsplan)', ook wel 'Omgevingsplanactiviteit bouwen en bouwwerken', is een omgevingsplanactiviteit voor het bouwen, in stand laten en gebruiken van een bouwwerk op grond van artikel 22.26 van het 'Omgevingsplan gemeente Den Haag', hierna te noemen: omgevingsplan.

Beoordeling

Uw aanvraag voor deze activiteit hebben wij getoetst aan de beoordelingsregels van het omgevingsplan. Dit zijn bouw- en gebruiksregels, redelijke eisen van welstand en regels bodemgeschiktheid. Ook hebben wij beoordeeld of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Hieruit blijkt dat wij de gevraagde omgevingsvergunning voor deze activiteit kunnen verlenen. Hierna lichten wij dit toe.

Bouw- en gebruiksregels

Bestemmingsplan 'Binnenhof e.o.'

Dit bestemmingsplan is onderdeel van de bouw- en gebruiksregels van het omgevingsplan. Ter plaatse van uw initiatief zijn de bestemming 'Kantoor - 2' met de functieaanduiding 'Parkeergarage' en de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie 2' en 'Waarde - Cultuurhistorie' opgenomen.

De voor 'Kantoor - 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor kantoor en ter plaatse van de functieaanduiding 'Parkeergarage' is een beneden peil gelegen parkeergarage toegestaan met de daarbij behorende ontsluitingen en voorzieningen, een en ander met de daarbij behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouw zijnde, wegen, parkeervoorzieningen, groen, water en overige bij de bestemming behorende voorzieningen.

Voor het (ver)bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

- a. hoofdgebouwen moeten zich bevinden binnen het op de plankaart aangegeven bouwvlak;
- b. de goot- en/of bouwhoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan op de plankaart staat aangegeven;
- c. beneden peil gelegen bebouwing, onder meer ten behoeve van parkeervoorzieningen, is toegestaan;
- d. bijgebouwen zijn buiten het op de plankaart aangegeven bouwvlak toegestaan met dien verstande dat:
 1. bijgebouwen mogen uitsluitend bestaan uit garages, bergruimten, tuinhuisjes en soortgelijke in de bestemming passende gebouwen;
 2. de goothoogte van bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 3 meter;
 3. de gezamenlijke grondoppervlakte mag niet meer bedragen dan maximaal 25% van het zij- en achterterrein buiten het bouwvlak;
- e. in afwijking van het bepaalde onder a en d, onder 1, mogen aan het hoofdgebouw gebouwde bijgebouwen ook dienen voor uitbreiding van het hoofdgebouw;
- f. ter plaatse van de aanduiding 'Parkeergarage' is een beneden peil gelegen parkeergarage in een laag met bijbehorende voorzieningen ten behoeve van het parkeren van motorvoertuigen toegestaan;
- g. ter plaatse van de aanduiding 'Onderdoorgang' dient een overbouwde onderdoorgang ter breedte van de aanduiding in stand te worden gehouden en mag geen bebouwing worden opgericht tenminste tot de onderkant van de vloer van de eerste verdieping.

Uit de ingediende gegevens blijkt dat uw aanvraag hier in past.

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van gebieden met een hoge archeologische verwachting.

Voor het bouwen binnen deze dubbel bestemming geldt dat, indien er sprake is van het bouwen van bouwwerken met grondroering met een totaal oppervlak van meer dan 50 m² en een diepte van meer dan 0,50 meter waarvoor een vergunning is vereist, hieromtrent vooraf schriftelijk advies dient te worden ingewonnen bij de afdeling Archeologie van de gemeente Den Haag. De afdeling Archeologie kan een onderzoeksrapport verlangen, waarin de archeologische waarde van het terrein, welke blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld.

De Dienst Stadsbeheer, afdeling Archeologie, heeft als volgt geadviseerd over het voorgenomen bouwplan ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2':

"Het plangebied heeft in het bestemmingsplan 'Binnenhof e.o.' (sinds 01-01-2024 opgenomen in het Omgevingsplan Den Haag) een dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'. Dit betekent dat, bij grondroeringen met een totaal oppervlak van meer dan 50 m² en een diepte van meer dan 0,5 m onder maaiveld, in het kader van de procedure omgevingsvergunning de archeologische waarde van het gebied in voldoende mate moet worden vastgesteld.

De werkzaamheden ten behoeve van de uitbouw, interne sloop en bouw, en de verdieping van de liftschacht blijven binnen deze vrijstellingscriteria. Daarom worden er geen voorwaarden vanuit de archeologische monumentenzorg aan de vergunning gesteld.

Als archeologische vondsten (of het vermoeden ervan) worden aangetroffen, moet dit direct gemeld worden bij de afdeling Archeologie (Omgevingswet art. 19.8). Dit kan per e-mail op archeologie@denhaag.nl. Op basis van gegevens uit de omgeving is het aannemelijk dat bij de werkzaamheden archeologische vondsten worden aangetroffen door de uitvoerder. Informeer daarom de afdeling Archeologie tijdig van de startdatum van de werkzaamheden.

Ten aanzien van het plan voor de herinrichting van het buitenterrein, zowel rondom het gebouw als de (verhoogde) binnentuinen en het aanbrengen van een warmte- en koudeopslaginstallatie (WKO) met 2 bronnen, die geen onderdeel meer is van deze aanvraag om omgevingsvergunning, dient er tijdig contact op te worden genomen met de afdeling Archeologie, in verband met (mogelijk) archeologisch onderzoek."

Wij nemen het advies over.

De voor 'Waarde - Cultuurhistorie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen als bedoeld in artikelen 3 tot en met 25 van de planregels, mede bestemd voor behoud en bescherming van de cultuurhistorische waarden van het rijksbeschermd stadsgezicht Centrum Den Haag, zoals beschreven in het aanwijzingsbesluit rijksbeschermd stadsgezicht 's Gravenhage uitbreiding van 28 juni 1994 met de bijbehorende toelichtingen, als opgenomen in bijlagen 6 tot en met 21 bij de regels van dit bestemmingsplan.

Voor het bouwen binnen deze dubbelbestemming gelden de volgende regels:

- a. het bouwen moet plaatsvinden met inachtneming van de cultuurhistorische waarden als bedoeld in lid 26.1 van de planregels, die op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan aanwezig waren, en nadat hierover advies is ingewonnen van de Commissie als bedoeld in artikel 1, lid 9, van de Monumentenverordening Den Haag;

- b. het bepaalde onder a. heeft, bij strijdigheid daarmee, voorrang op de bouwregels van de andere voorkomende bestemmingen als bedoeld in lid 26.1 en op de algemene bouw- en afwijkingsregels;
- c. het bepaalde onder a. geldt niet voor bouwplannen die (mede) het herstel van de oorspronkelijke waarden van de betreffende bouwwerken ten doel hebben;
- d. het bepaalde onder a. geldt niet indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een onevenredige aantasting van de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden en bouwwerken;
- e. daar waar op de plankaart een goothoogte is aangegeven, dient een kap in stand gehouden te worden;
- f. bij ver- of herbouw van de in Bijlage 4 en Bijlage 5 van de regels opgenomen karakteristieke panden of ensembles, dient de gevelindeling zoals die bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp dit plan, gehandhaafd te worden.

De Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag heeft op 8 januari 2025 geoordeeld dat het bouwplan het behoud en de bescherming van de cultuurhistorische waarden van het rijksbeschermd stadsgezicht 'Centrum Den Haag' voldoende in acht neemt en heeft als volgt geadviseerd:

"De commissie adviseert positief over de aanpak van de Algemene Rekenkamer. Zij spreekt haar bewondering en waardering uit voor het grondige onderzoek aan en naar de bestaande bouwdelen. Die bouwdelen dateren uit verschillende tijden, hebben verschillende architecturen, een verschillende status – het pand op de hoek Lange Voorhout/Kleine Kazernestraat en het zgn. Grootboek zijn Rijksmonumenten, daarachter een unieke binnenstedelijke invulling van Aldo en Hannie van Eyck – maar functioneren voor één organisatie. De veranderende opgave van die organisatie en de eisen die die opgave aan het gebouw stelt, zijn voorbeeldig opgelost. Alle ingrepen aan en in de verschillende bouwdelen zijn te begrijpen en te legitimeren. Belangrijk daarbij is de totaalvisie: het gebouw als een geheel met een betekenis op zichzelf en als onderdeel van het unieke Lange Voorhout.

De uiterlijke wijzigingen zijn beperkt en effectief. Door het verplaatsen van de hoofdentree naar het Lange Voorhout krijgt de straatgevel weer de functie van voorgevel. De levendigheid die terugkeert is een verbetering voor het gebouw en voor het ensemble van gebouwen aan het Lange Voorhout. Toevoegingen als achterzetramen zijn opgelost zonder negatieve invloed op het gevelbeeld. De nieuwe zonwering in combinatie met de nieuwe kleurstelling beoordeelt de commissie als een verbetering van de huidige situatie. De meeste opvallende wijziging – feitelijk de enige echte gevelwijziging – is de aanpassing van de omkadering van de entree ten behoeve van de naamsaanduiding. Het verhoogde kader verhoudt zich goed tot de rest van de gevel en wordt daarvan een vanzelfsprekend onderdeel. De extra schoorsteen beoordeelt de commissie als een slimme oplossing voor de huidige installatietechniek, die zich goed verhoudt tot de kap.

Ook de aanpassing van de overige gevels is zorgvuldig en vanzelfsprekend: deels een update, deels herstel en deels een aanpassing ten behoeve van interne wijzigingen. De enige toevoeging is een halfronde aanbouw tegen de kopgevel van het Grootboek. De uitbreiding is bescheiden in taal en hoogwaardig in uitvoering. De aanbouw en de gerelateerde aanpassing van de tuinmuur voegen zich logisch in het gegroeide geheel.

De kleur- en materiaalstaat is uitgebreid, maar nog niet overal zijn afwerkingen of kleuren gespecificeerd. De commissie blijft graag betrokken bij de verdere uitwerking en pleit voor eenzelfde precisie als tot nu getoond.

De nieuwe inrichting van de ‘eigen’ buitenruimte, zowel rondom het gebouw als de (verhoogde) binnentuinen, werkt mooi samen met het gebouw. Openbare toegankelijkheid van het deel van deze buitenruimte tussen de poort aan het Lange Voorhout en de Kazernestraat zou zeer waardevol zijn voor de beleving van de (cultuur)historie van dit stuk stad: een doorgaande en (overdag) openbare route door de gegroeide bebouwingsstructuur en langs de aanliggende bijzondere architectuur. Het ontwerp van de hekwerken ontbreekt. De commissie ziet de hekwerken graag ter nadere goedkeuring.

De commissie vraagt aandacht voor de inrichting van het deel van het Lange Voorhout voor de Algemene Rekenkamer. Veiligheidsmaatregelen voor dit pand en voor omringende panden zijn een gegeven en horen bij Den Haag. Ook bij Den Haag hoort een integrale oplossing van vaste en bewegende barrières, ontworpen als onderdeel van de inrichting van de openbare ruimte.”

Wij nemen het advies van de Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag over en verbinden daarom voorschriften aan deze vergunning.

Bestemmingsplan ‘Parapluherziening Staat van Bedrijfsactiviteiten’

Dit bestemmingsplan is onderdeel van de bouw- en gebruiksregels van het omgevingsplan en op uw aanvraag van toepassing.

Uw aanvraag past hierin, omdat het voorgestelde gebruik geen bedrijfsvoering is als bedoeld in dit bestemmingsplan.

Bestemmingsplan ‘Parapluherziening Flitsbezorging’

Dit bestemmingsplan is onderdeel van de bouw- en gebruiksregels van het omgevingsplan en op uw aanvraag van toepassing.

Uw aanvraag past hierin, omdat het voorgestelde gebruik geen flitsbezorging is als bedoeld in dit bestemmingsplan.

Bestemmingsplan ‘Parapluherziening (fiets)parkeren’

Dit bestemmingsplan is onderdeel van het omgevingsplan en op uw aanvraag van toepassing. Op grond van het bestemmingsplan ‘Parapluherziening (fiets)parkeren’ is de parkeervraag voor motorvoertuigen en fietsen berekend op basis van de parkeernormen en berekeningsmethode, zoals opgenomen in de Nota Parkeernormen Den Haag 2021 en de Beleidsregel Fietsparkeernormen Den Haag 2016.

Er is sprake van een verbouwsituatie binnen zone centrum. Hierbij gaat het om het veranderen en vergroten van het kantoor Lange Voorhout 8 (Algemene Rekenkamer).

In de nieuwe situatie bedraagt de normatieve autoparkeervraag 49,332 parkeerplaatsen. Het maatgevend moment is het moment waarop de verschillende functies binnen een programma gezamenlijk hun maximale autoparkeervraag hebben. Het maatgevend moment voor de aanwezigheid van het parkeren is in de nieuwe situatie werkdag-ochtend. Bij een verbouwontwikkeling, functiewijziging of sloop-nieuwbouw hoeft alleen te worden voorzien in de extra autoparkeervraag op het nieuwe maatgevend moment. De bestaande situatie heeft op het (nieuwe) maatgevend moment werkdag-avond een autoparkeervraag van 50,850 parkeerplaatsen en de nieuwe situatie heeft op dat moment een autoparkeervraag van 49,332 parkeerplaatsen. Conform artikel 1:4, lid 2 is de gestelde autoparkeereis een heel getal en in voorkomende gevallen afgerond op de gebruikelijke wijze.

De parkeereis is daarmee vastgesteld op 49 parkeerplaatsen waarvan 47 voor personeel en 2 voor bezoekers.

Er is conform artikel 3:2 geen saldering van de autoparkeervraag toegepast. In de bestaande situatie wordt op eigen terrein in de autoparkeervraag voorzien door middel van 17 parkeerplaatsen. Het nieuwe gebruik dient qua autoparkeervraag te voorzien in 49 parkeerplaatsen die in beginsel ook op eigen terrein dienen te worden gerealiseerd.

De aanvraag voorziet in 4 parkeerplaatsen op eigen terrein, conform de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 4:1 en de kwaliteitseisen zoals opgenomen in artikel 4:4. De aanvraag voldoet daarmee niet aan de vastgestelde parkeereis voor motorvoertuigen en daarmee niet aan artikel 5.1, onder b van de algemene bouw- en gebruiksregels van het bestemmingsplan 'Parapluherziening (fiets)parkeren'.

In artikel 6 van het bestemmingsplan is hiervoor een afwijkingsmogelijkheid opgenomen.

Tevens hebben wij de parkeerbehoefte voor fietsen berekend op basis van de fietsparkeernormen en berekeningsmethode, zoals opgenomen in de Beleidsregels Fietsparkeernormen Den Haag 2016. Hierin zijn fietsparkeernormen vastgelegd voor kantoren, bedrijven en voorzieningen.

De locatie valt binnen de zone met een hoge fietsparkeernorm. De nieuwe fietsparkeerbehoefte bedraagt 123,33 fietsparkeerplaatsen op maatgevend moment werkdag-overdag. Hiervan zijn 117 fietsparkeerplaatsen voor personeel (langparkeerders) en 6 fietsparkeerplaatsen voor bezoekers (kortparkeerders).

De gesaldeerde fietsparkeerbehoefte voor langparkeerders is hoger dan 10 fietsparkeerplaatsen. Het plan is daarmee niet vrijgesteld van de fietsparkeereis voor langparkeerders conform paragraaf 4.3.3 van de beleidsregels. Voor langparkeerders is de fietsparkeereis vastgesteld op 117 fietsparkeerplaatsen.

De locatie ligt in een gebied met afwijkend toepassingskader. In een gebied met afwijkend toepassingskader is een nijpend tekort aan fietsparkeerplaatsen en daarom geldt hier een strengere eis voor de aanwezigheid van fietsparkeerplaatsen voor bezoekers. De fietsparkeerbehoefte voor bezoekers ligt wel onder de vrijstellingsgrens van 10 fietsparkeerplaatsen. Conform paragraaf 4.3.1 is het plan daarmee vrijgesteld van de fietsparkeereis van bezoekers.

De aanvraag voorziet in 160 fietsparkeerplaatsen op eigen terrein. Deze fietsparkeerplaatsen zijn voldoende bereikbaar en zijn in afmetingen afgestemd op gangbare fietsen.

De aanvraag voldoet daarmee aan de vastgestelde parkeereis voor fietsen en daarmee aan artikel 5.1, onder b van de algemene bouw- en gebruiksregels van het bestemmingsplan 'Parapluherziening (fiets)parkeren'.

Redelijke eisen van welstand

De Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag heeft op 8 januari 2025 aan de hand van de Welstandsnota geoordeeld dat het bouwplan voldoet aan redelijke eisen van welstand en heeft als volgt geadviseerd:

“De commissie adviseert positief over de aanpak van de Algemene Rekenkamer. Zij spreekt haar bewondering en waardering uit voor het grondige onderzoek aan en naar de bestaande bouwdelen. Die bouwdelen dateren uit verschillende tijden, hebben verschillende architecturen, een verschillende status – het pand op de hoek Lange Voorhout/Kleine Kazernestraat en het zgn. Grootboek zijn Rijksmonumenten, daarachter een unieke binnenstedelijke invulling van Aldo en Hannie van Eyck – maar functioneren voor één organisatie. De veranderende opgave van die organisatie en de eisen die die opgave aan het gebouw stelt, zijn voorbeeldig opgelost. Alle ingrepen aan en in de verschillende bouwdelen zijn te begrijpen en te legitimeren. Belangrijk daarbij is de totaalvisie: het gebouw als een geheel met een betekenis op zichzelf en in de omgeving.

De uiterlijke wijzigingen zijn beperkt en effectief. Door het verplaatsen van de hoofdentree naar het Lange Voorhout krijgt de straatgevel weer de functie van voorgevel. De levendigheid die terugkeert is een verbetering voor het gebouw en voor de omgeving. Toevoegingen als achterzetramen zijn opgelost zonder negatieve invloed op het gevelbeeld. De nieuwe zonwering in combinatie met de nieuwe kleurstelling beoordeelt de commissie als een verbetering van de huidige situatie. De meeste opvallende wijziging – feitelijk de enige echte gevelwijziging – is de aanpassing van de omkadering van de entree ten behoeve van de naamsaanduiding. Het verhoogde kader verhoudt zich goed tot de rest van de gevel en wordt daarvan een vanzelfsprekend onderdeel. De extra schoorsteen beoordeelt de commissie als een slimme oplossing voor de huidige installatietechniek, die zich goed verhoudt tot de kap.

Ook de aanpassing van de overige gevels is zorgvuldig en vanzelfsprekend: deels een update, deels herstel en deels een aanpassing ten behoeve van interne wijzigingen. De enige toevoeging is een halfronde aanbouw tegen de kopgevel van het Grootboek. De uitbreiding is bescheiden in taal en hoogwaardig in uitvoering. De aanbouw en de gerelateerde aanpassing van de tuinmuur voegen zich logisch in het gegroeide geheel.

De kleur- en materiaalstaat is uitgebreid, maar nog niet overal zijn afwerkingen of kleuren gespecificeerd. De commissie blijft graag betrokken bij de verdere uitwerking en pleit voor eenzelfde precisie als tot nu getoond.

De nieuwe inrichting van de ‘eigen’ buitenruimte, zowel rondom het gebouw als de (verhoogde) binnentuinen, werkt mooi samen met het gebouw. Openbare toegankelijkheid van het deel van deze buitenruimte tussen de poort aan het Lange Voorhout en de Kazernestraat zou zeer waardevol zijn voor de beleving van de (cultuur)historie van dit stuk stad: een doorgaande en (overdag) openbare route door de gegroeide bebouwingsstructuur en langs de aanliggende bijzondere architectuur. Het ontwerp van de hekwerken ontbreekt. De commissie ziet de hekwerken graag ter nadere goedkeuring.

De commissie vraagt aandacht voor de inrichting van het deel van het Lange Voorhout voor de Algemene Rekenkamer. Veiligheidsmaatregelen voor dit pand en voor omringende panden zijn een gegeven en horen bij Den Haag. Ook bij Den Haag hoort een integrale oplossing van vaste en bewegende barrières, ontworpen als onderdeel van de inrichting van de openbare ruimte.”

Wij nemen het advies van de Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag over en verbinden daarom voorschriften aan deze vergunning.

Regels bodemgeschiktheid

In het omgevingsplan zijn regels opgenomen over het bouwen van bodemgevoelige gebouwen op verontreinigde bodem. Het bouwplan betreft geen bodemgevoelig gebouw, omdat het plan grotendeels een renovatie van het bestaande pand betreft en de uitbreiding betrekking heeft op een bijbehorend bouwwerk waarin personen minder dan 2 uur per dag aaneengesloten aanwezig zijn en dat kleiner is dan 50 m². Uw aanvraag voldoet daarom voor dit onderdeel aan het omgevingsplan.

Conclusie beoordeling

Uw aanvraag past niet in artikel 22.29, lid 1, onder a van het omgevingsplan, omdat de activiteit niet past in artikel 5.1 van het bestemmingsplan 'Parapluherziening (fiets)parkeren', dat onderdeel is van de bouw- en gebruiksregels van het omgevingsplan. In artikel 6 van dit bestemmingsplan is hiervoor een afwijkmogelijkheid opgenomen waar uw initiatief in past.

Uw aanvraag past in artikel 22.29, lid 1, onder b van het omgevingsplan, omdat het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk voldoet aan redelijke eisen van welstand.

Uw aanvraag past in artikel 22.29, lid 1, onder c van het omgevingsplan, omdat het bouwplan geen bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie betreft.

Daarom is er sprake van een binnenplanse 'Bouwactiviteit (omgevingsplan)'.

Overwegingen

Bouw- en gebruiksregels

Uw aanvraag past voor wat betreft het parkeren niet in de bouw- en gebruiksregels uit het omgevingsplan. Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van de parkeereis voor motorvoertuigen als bedoeld in artikel 5.1, onder b van de planregels. Wij zijn bereid deze afwijking toe te staan op grond van artikel 6, onder a van de planregels juncto artikel 5.18 van de Omgevingswet, op grond van de volgende motivering:

Op 28 februari 2023 heeft het Rijksvastgoedbedrijf samen met Happel Cornelisse Verhoeven, afstemming gehad met de Gemeente Den Haag met betrekking tot mobiliteit voor de Algemene Rekenkamer, Lange Voorhout 8. Ambitie van de Algemene Rekenkamer is inzetten op een gezonde werkomgeving en duurzame mobiliteit. Hiervoor wordt het binnenplein vergroend en wordt de huidige autoparkeergarage getransformeerd tot een fietsenparkeerplaats met kleedruimtes. De Algemene Rekenkamer heeft in de toekomst behoefte aan slechts 4 autoparkeerplekken waarvan 2 mindervalidenparkeerplaatsen (miva).

De Algemene Rekenkamer heeft inzichtelijk gemaakt hoeveel mensen binnen de Algemene Rekenkamer met de fiets komen. Dit is tussen de 70-80-% op basis van een telling in december 2021. De overige 20-30% komt te voet of met de auto. (Bron: 'Huisvesting | frequentie gebruik entree LV8 na verbouwing', Algemene Rekenkamer, december 2021). Daarnaast heeft het Rijksvastgoedbedrijf als beleid voor rijkskantoren dat maximaal wordt ingezet op OV-bereikbaarheid, fietsen en lopen. Concreet betekent dit dat anders wordt omgegaan met autoparkeren en dat het beperken van het aantal parkeerplaatsen de voorkeur heeft.

Conclusie afweging bouw- en gebruiksregels

Uit onze afwegingen blijkt dat de activiteit niet in strijd is met de regels die in het omgevingsplan zijn gesteld over het verlenen van de omgevingsvergunning. Ook blijkt dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Redelijke eisen van welstand

Wij nemen het advies van de Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag over en verbinden daarom voorschriften aan deze vergunning.

Regels bodemgeschiktheid

Omdat het bouwplan geen bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie betreft, is er geen verdere overweging op dit onderdeel nodig.

Eindoordeel

Uit de beoordeling van de activiteit volgt dat wij de gevraagde omgevingsvergunning kunnen verlenen voor de ‘Bouwactiviteit (omgevingsplan)’ op basis van artikel 8.0a, lid 1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in samenhang met artikel 22.29 van het omgevingsplan.

Voorschriften

Aan de omgevingsvergunning voor de ‘Bouwactiviteit (omgevingsplan)’ verbinden wij de volgende voorschriften:

Nader ter goedkeuring in te dienen stukken

Op basis van de dubbelbestemming ‘Waarde - Cultuurhistorie’ van het bestemmingsplan ‘Binnenhof e.o.’ en op basis van de welstandsnota en conform de adviezen van de Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag dienen de hierna genoemde gegevens minimaal drie weken voor uitvoering ter goedkeuring te worden ingediend:

- de kleur- en materiaalstaat met specificatie van alle afwerkingen en kleuren;
- het ontwerp van de hekwerken.

De gegevens kunt u aanleveren via het aanvraagdossier in het Omgevingsloket. Ga hiervoor naar www.omgevingswet.overheid.nl/home. De gegevens kunt u ook op de gebruikelijke wijze, via de samenwerkruimte, aanleveren.

De aanvrager moet de samenhang tussen de ingediende gegevens waarborgen. Met de uitvoering van de werkzaamheden mag pas worden begonnen als deze gegevens zijn goedgekeurd en deze vergunning in werking is getreden.

BIJLAGE B: BOUWACTIVITEIT (TECHNISCH)

De ‘Bouwactiviteit (technisch)’ wordt ook wel ‘Bouwactiviteit’ genoemd.

Beoordeling

Uw aanvraag voor deze activiteit hebben wij op grond van artikel 8.3b van het Besluit kwaliteit leefomgeving getoetst aan het Besluit bouwwerken leefomgeving. Hieruit blijkt dat wij de gevraagde omgevingsvergunning voor deze activiteit kunnen verlenen. Hierna lichten wij dit toe.

Technische regels

Besluit bouwwerken leefomgeving

Er is met uw aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en documenten voldoende aannemelijk gemaakt dat het bouwen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, voldoet aan de regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Verder hebben wij voorschriften aan deze omgevingsvergunning verbonden.

Eindoordeel

Uit de beoordeling van de activiteit volgt dat wij de gevraagde omgevingsvergunning kunnen verlenen voor de ‘Bouwactiviteit (technisch)’.

Voorschriften

Aan de omgevingsvergunning voor de ‘Bouwactiviteit (technisch)’ verbinden wij de volgende voorschriften:

Op basis van de Omgevingsregeling

Artikel 7.16 Uitgestelde aanvraagvereisten

De hierna genoemde gegevens moeten minimaal drie weken voor uitvoering worden ingediend.

De volgende constructieve gegevens:

- de aangepaste constructietekeningen en berekeningen, inclusief detaillering ten behoeve van de uitvoering;
- een recent grondonderzoek en grondmechanisch advies;
- het funderingsplan en de uitvoeringswijze;
- de gegevens van de hoogste en laagste grondwaterstand die gedurende de referentieperiode kan optreden;
- de gegevens van de bestaande constructies en funderingen;
noot: opname van de werkelijke bestaande constructie (verwerkt in de constructietekeningen).
- onderzoek naar de bouwtechnische staat (kwaliteit) van de bestaande constructies;
- een grondmechanische berekening van de zettingen en zettingsverschillen van de belendingen;
- de controleberekeningen waaruit blijkt dat de bestaande constructies en funderingen voldoen met betrekking tot de belastingen tijdens de uitvoering en in de nieuwe situatie;
- faseringstekeningen en de bijbehorende controleberekeningen van de bestaande funderingen en bestaande (kelder)constructies tijdens de uitvoering en in de nieuwe situatie;

- de maatregelen voor het verkrijgen van voldoende constructieve weerstand bij buitengewone ontwerpsituaties met bekende of onbekende belastingen;
noot: Constructies moeten zijn ontworpen en berekend op de van toepassing zijnde bekende buitengewone ontwerpsituaties volgens NEN-EN 1991-1-7 met NB.
noot: Voor het beperken van de mate van lokaal bezwijken door een onbekende NB, paragraaf 3.3 en Bijlage A.
- de CLT-constructie dient naast de berekening ook te zijn beproefd op de brandwerendheid en de duurzaamheid van de lijm gedurende de referentieperiode en moet zijn opgenomen in de kwaliteitsverklaring (ETA – European Technical Assessment).
noot: De mechanische eigenschappen van het toe te passen CLT-product, die zijn aangehouden in de berekeningen, dienen te worden gecontroleerd op de mechanische eigenschappen opgenomen in de ETA's (ETA – European Technical Assessment).
- de berekening van de brandwerendheid van de constructie;
noot: Het toepassen van brandwerende verf wordt alleen binnen het gebouw toegestaan. Hierbij moeten in verband met de vereiste duurzaamheid gedurende de referentieperiode de volgende gegevens worden ingediend:
 - o productspecificatie;
 - o testrapporten en -resultaten van een deskundig instituut;
 - o laagdikte berekeningen;
 - o applicatiedocument voor de brandwerende verf, inclusief primer en top laag met omschrijving van de wijze van aanbrengen, de omstandigheden waaronder dit dient te gebeuren, de wijze van controle en de namen van de leverancier, het schildersbedrijf en de controlerende instantie;
 - o inspectie- en onderhoudscontract voor de vereiste referentieperiode;
 - o rapport waaruit blijkt dat de duurzaamheid van de brandwerende verf voldoet gedurende de referentieperiode.
- de berekeningen en tekeningen van glasconstructies;
noot: Glasconstructies zoals vloeren, daken, trappen, balkons en balustraden dienen weerstand te kunnen bieden aan de belastingen volgens de NEN-EN 1991-reeks met NB's. Hierbij moet worden voldaan aan de bepalingen volgens NEN 2608;
noot: Bij vloerafscheidingen ter plaatse van een hoogteverschil moet ook worden voldaan aan de bepalingen voor een horizontale stootbelasting volgens NEN-EN 1991-1-1/NB, Bijlage NB.B; Het bestand zijn tegen een stootbelasting kan worden aangetoond door middel van een glaskogelzak-slingerproef.
- de berekeningen en tekeningen van de constructies en bevestigingsmiddelen voor het opvangen van de gevelelementen;
noot: De staalconstructies en bevestigingsmiddelen die aan het buitenklimaat worden blootgesteld moeten worden uitgevoerd in roestvast staal, kwaliteit 3.16. In afwijking hiervan kan onder bepaalde voorwaarden zoals een plaatstaaldikte van minimaal 8 mm, de aanwezigheid van een tweede draagweg en/of een afplaklaag, thermisch verzinkt staal met een duplexstelsel worden toegepast, volgens NEN-EN-ISO 1461.
noot: Bij toepassing van aluminium (constructie)onderdelen moeten maatregelen worden genomen ter voorkoming van contactcorrosie.
- de gegevens van buitenlandse bouwproducten;
noot: Voor het toepassen van buitenlandse bouwproducten moeten Europees erkende kwaliteitsverklaringen worden ingediend van een door de overheid erkend instituut; de technische beschrijvingen, specificaties en berekeningen moeten zijn opgesteld in de Nederlandse taal; de berekeningen moeten zijn opgesteld volgens de in het Bouwbesluit aangewezen normen.

Een veiligheidsplan dat minimaal moet bevatten:

- de uitvoeringsplannen voor de bouwmethodiek voor alle constructieve wijzigingen, inclusief constructieberekeningen en tekeningen, waarin duidelijk de veiligheid tijdens de uitvoering wordt gewaarborgd;
- stempelplannen en de uitvoeringswijze voor de doorbraken;
- de paalspecificatie (paaltekening en paalberekening);
- de gegevens van de grondwaterstand;
- een hijsplan met hijs- en bouwveiligheidszones, benodigde horizontale en verticale afscheidingen en voorzieningen tegen vallende voorwerpen. Hierbij moeten berekeningen worden opgesteld op basis van energiebeschouwingen waarbij rekening wordt gehouden met de valhoogtes, de afmetingen en de gewichten van de voorwerpen;
- de gegevens van een beschermingsconstructie die wordt toegepast voor het opvangen van zware vallende voorwerpen;
- een voorstel voor het meten van trillingen en geluidsniveaus;
- een monitoringsplan voor alle metingen met interpretatie van de meetresultaten;
In het monitoringsplan dienen signaleringswaarden en grenswaarden te worden vastgesteld voor de toegestane verplaatsingen. Tevens dient er de frequentie van de te verrichten metingen te worden vastgesteld. De metingen dienen te worden verricht in alle bouwstadia, zowel vooraf als achteraf de bouwwerkzaamheden. De resultaten dienen direct te worden geanalyseerd. De interpretatie van de meetresultaten dient te worden gerapporteerd aan de buitendienst inspecteur van DSO/V&T/Team Toezicht.
- een protocol voor maatregelen bij overschrijding van de signalerings- en grenswaarden.
- Herstelmaatregelen moeten worden voorgesteld in een calamiteitenplan.

De gegevens kunt u aanleveren via het aanvraagdossier in het Omgevingsloket. Ga hiervoor naar www.omgevingswet.overheid.nl/home. De gegevens kunt u ook op de gebruikelijke wijze, via de samenwerkruimte, aanleveren.

De aanvrager moet de samenhang tussen de ingediende gegevens waarborgen. Met de uitvoering van de werkzaamheden mag pas worden begonnen als deze gegevens zijn goedgekeurd en deze vergunning in werking is getreden.

Op basis van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

Artikel 7.7 Informeren begin en beëindiging bouwwerkzaamheden

Ten minste twee werkdagen voordat de bouw begint moet u ons laten weten wanneer de bouw begint, met inbegrip van ontgravingswerkzaamheden.

Uiterlijk op de eerste werkdag na beëindiging van de bouwwerkzaamheden moet u ons laten weten wanneer de bouw is voltooid. Het is verboden het bouwwerk in gebruik te nemen voordat hieraan is voldaan.

Informeer ons vanuit het aanvraagdossier op www.omgevingswet.overheid.nl/home. In het onderdeel 'Aanvragen' vindt u deze informatieplicht terug als 'Bouwactiviteit (technisch) - Informatie (Rijk)'.

Binnen het formulier kunt u dan kiezen voor:

- begin van de bouwwerkzaamheden;
- beëindiging van de bouwwerkzaamheden.

Artikel 7.8 Aanwezigheid documenten bouwwerkzaamheden

Tijdens het bouwen zijn de volgende documenten, of een afschrift daarvan, op het bouwterrein aanwezig:

- de omgevingsvergunning voor de 'Bouwactiviteit (technisch)';
- een actuele planning met de datums waarop specifieke bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd;
- de risicomatrix, het bouwveiligheidsplan en andere gegevens en documenten over de maatregelen om de veiligheid te waarborgen en de gezondheid te beschermen in de directe omgeving van de bouwwerkzaamheden;
- de naam en contactgegevens van de veiligheidscoördinator directe omgeving;
- overige voor het bouwen van belang zijnde documenten.

Afdeling 7.1 Het voorkomen van onveilige situaties en het beperken van hinder

Aan de werkzaamheden worden met betrekking tot de invloed op de belendingen en de omgeving de volgende voorwaarden gesteld:

- De grondwaterstand ter plaatse van de belendingen mag niet worden verlaagd beneden de gemiddeld laagst bekende natuurlijke grondwaterstand tenzij aangetoond is dat er hierdoor geen schade ontstaat aan de omgeving.
- De rotatie bij zettingen van belendingen moet als volgt worden beperkt:
 - o *De maximaal toelaatbare rotatie bij zettingen is 1:1200 voor monumentale panden en 1:900 voor de overige panden.*

Als er al een rotatie aanwezig is moet deze worden gemeten en in de resultaten worden verwerkt.
noot: Indien de berekende zettingen worden overschreden, ook al wordt voldaan aan de voornoemde rotaties, moeten de werkzaamheden die invloed hebben op deze zettingen worden stilgelegd.

- Er moeten maatregelen worden genomen om de overlast voor de omwonenden zo veel mogelijk te beperken waaronder het reduceren van geluidshinder en het voorkomen van stofoverlast;
- Beschadiging van belendingen en infrastructuur rondom het bouw- of sloofterrein dient voorkomen te worden. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de SBR-richtlijn Trillingen, deel A "Schade aan gebouwen, meet- en beoordelingsrichtlijn" 2017. Bij toepassing van de richtlijn dient rekening te worden gehouden met de hierin gestelde grenswaarden.
- Trillingen veroorzaakt door bouw- en sloopwerkzaamheden bedragen in geluidsgevoelige ruimten, overeenkomstig de Wet geluidshinder, niet meer dan de trillingsterkte, genoemd in tabel 4 van de Meet- en beoordelingsrichtlijn deel B "Hinder voor personen in gebouwen" 2006.
- Er mag niet worden gehesen boven de openbare weg en boven ruimten van belendingen wanneer zich daar mensen bevinden.
- Er moet dagelijks deskundig toezicht op het werk aanwezig zijn.

Gedurende alle werkzaamheden moet er een coördinator op het werk aanwezig zijn die namens de vergunninghouder gemachtigd is handelend op te treden bij het niet voldoen aan de hiervoor gestelde voorwaarden.

BIJLAGE C: RIJKSMONUMENTENACTIVITEIT

Beoordeling

Uw aanvraag voor deze activiteit hebben wij getoetst aan de van toepassing zijnde regels voor het wijzigen van een beschermd monument. Hierbij hebben wij geconstateerd dat de gevraagde omgevingsvergunning voor deze activiteit kan worden verleend. Hierna lichten wij dit toe.

Erfgoedwet en Erfgoedverordening Den Haag 2024

Door artikel 3.3 van de Erfgoedwet is het pand beschermd als Rijksmonument.

Op basis van artikel 8.80 Besluit kwaliteit leefomgeving is het plan voor het wijzigen van het rijksmonument beoordeeld.

De Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag heeft op 8 januari 2025 als volgt geadviseerd:

“De commissie adviseert positief over de aanpak van de Algemene Rekenkamer. Zij spreekt haar bewondering en waardering uit voor het grondige onderzoek aan en naar de bestaande bouwdelen. Die bouwdelen dateren uit verschillende tijden, hebben verschillende architecturen, een verschillende status – het pand op de hoek Lange Voorhout/Kleine Kazernestraat en het zgn. Grootboek zijn Rijksmonumenten, daarachter een unieke binnenstedelijke invulling van Aldo en Hannie van Eyck – maar functioneren voor één organisatie. De veranderende opgave van die organisatie en de eisen die die opgave aan het gebouw stelt, zijn voorbeeldig opgelost. Alle ingrepen aan en in de verschillende bouwdelen zijn te begrijpen en te legitimeren. Belangrijk daarbij is de totaalvisie: het gebouw als een geheel met een betekenis op zichzelf en in de omgeving.

De uiterlijke wijzigingen zijn beperkt en effectief. Door het verplaatsen van de hoofdentree naar het Lange Voorhout krijgt de straatgevel weer de functie van voorgevel. Toevoegingen als achterzetramen zijn opgelost zonder negatieve invloed op het monument. De nieuwe zonwering in combinatie met de nieuwe kleurstelling beoordeelt de commissie als een verbetering van de huidige situatie. De meeste opvallende wijziging – feitelijk de enige echte gevelwijziging – is de aanpassing van de omkadering van de entree ten behoeve van de naamsaanduiding. Het verhoogde kader verhoudt zich goed tot de rest van de gevel en wordt daarvan een vanzelfsprekend onderdeel. De extra schoorsteen beoordeelt de commissie als een slimme oplossing voor de huidige installatietechniek, die zich goed verhoudt tot de kap.

Ook de aanpassing van de overige monumentale gevels is zorgvuldige en vanzelfsprekend: deels een update, deels herstel en deels een aanpassing ten behoeve van interne wijzigingen. Wijzigingen als nieuw isolerend glas zijn goed ingepast en behouden de monumentale waarden. De enige toevoeging aan de buitenzijde is een halfronde aanbouw tegen de kopgevel van het Grootboek. De uitbreiding is bescheiden in taal en hoogwaardig in uitvoering en beïnvloedt het Grootboek niet negatief.

Het gehele complex wordt intern aangepakt, zowel de beschermde als de niet beschermde delen. De commissie ziet een totaalaanpak, met ingrepen die zich tot elkaar verhouden en die elkaar mogelijk maken. Aanleiding voor de grootste wijzigingen is de nieuwe logistiek met de entree aan het Lange Voorhout en de nieuwe functie van het bouwdeel tussen het voorhuis, het Grootboek en het zgn. werkhuis van de Van Eycks. Dit ‘tussen’ wordt het centrum van het gebouw.

Het nieuwe tussen is open én geleed. Door het wandmeubel over drie verdiepingen, door het vrij zetten van de toren van het Grootboek (de trap van de Van Eycks verdwijnt en het metselwerk wordt ontverfd) en door de relatie met het plein en de binnentuin van de Van Eycks zijn de afzonderlijke bouwdelen en bouwfases steeds herkenbaar. Toegevoegde elementen als de halve cirkels in het plafond geven de ruimte indeling en schaal.

Het opnieuw situeren van de hoofdentree aan het Lange Voorhout herstelt de opzet en de hiërarchie van het monument. De belangrijkste aanpassing ten behoeve van deze entree is het verbinden van de hal achter het tochtportaal en de kamers aan weerszijden tot één entreezone. In samenhang daarbij verdwijnen de gang achter de linkerkamer en de aanbouw in de binnentuin. De gevel naar de binnentuin wordt aangeheeld met een tweede venster. Op de overgang van de entreezone naar de rest van het gebouw wordt een tourniquet geplaatst. Voor deze ingrepen verdwijnen historische structuren en verdwijnt historisch materiaal. De gegroeide opzet van het gebouw blijft leesbaar en wordt door de ingrepen ook beter zichtbaar. Er ontstaat een inkijk in de geschiedenis en een doorkijk langs de monumentale bouwdelen, de ingrepen van de Van Eycks daarin, de nieuwbouw van de Van Eycks en de nieuwe laag van HappelCornelisseVerhoeven. Kleur speelt hierin een belangrijke rol, met behoud en inzet van de kleuren van de Van Eycks en door de toevoeging van nieuwe kleuren geïnspireerd door het kleuronderzoek.

Met betrekking tot het Grootboek adviseert de commissie de aanbevelingen uit het aanvullend cultuurhistorische onderzoek over te nemen. Dit geldt ook voor de aanbeveling over eerder archeologisch onderzoek.

De kleur- en materiaalstaat voor het exterieur en het interieur is uitgebreid, maar nog niet overal zijn afwerkingen of kleuren gespecificeerd. De commissie blijft graag betrokken bij de verdere uitwerking en pleit voor eenzelfde precisie als tot nu getoond. Samen met het uitgebreide kleuronderzoek zou de kleur- en materiaalstaat moeten worden vastgesteld, als documentatie, als handleiding voor toekomstig onderhoud en als onderdeel van het verhaal van het gebouw.”

Wij nemen het advies van de Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag over en verbinden daarom voorschriften aan deze vergunning.

Advies van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Op grond van artikel 4.32, lid 1, onder b van het Omgevingsbesluit is het plan voor advies verzonden aan de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen. Op 17 april 2025 heeft de Minister als volgt geadviseerd:

“Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het plan betreft het transformeren van de rijksmonumenten Lange Voorhout 8 en het Grootboek, die beide deel uitmaken van het kantoorcomplex van de Algemene Rekenkamer.

Motivering

Het complex van de Algemene Rekenkamer bestaat uit verschillende bouwdelen. Het voorgebouw aan het Lange Voorhout 8 en het Grootboek aan de zijde van de Kleine Kazernestraat zijn beide

aangewezen als rijksmonument. Aan de noordwestzijde werd in de periode 1991-1997 een nieuwe uitbreiding gerealiseerd, ontworpen door Aldo en Hannie van Eyck en kleurkunstenaar Jaap Hillenius. Deze uitbreiding heeft architectonische waarde, maar behoort niet tot het rijksmonument. Het complex is in gebruik als kantoor van de Algemene Rekenkamer.

Opgave

De wens van de gebruiker is om het complex zodanig aan te passen dat het aansluit bij een veranderende bedrijfsvoering. De wensen die voortkomen uit de beoogde bedrijfsvoering zijn onderverdeeld in drie thema's: een beter vindbare entree, inpassing van een nieuwe werkwijze, en verduurzaming en technische optimalisatie. Deze wensen zijn in samenspraak met de gebruiker vertaald naar bouwkundige ingrepen in het complex. De voorgestelde ingrepen betreffen zowel de rijksmonumenten als het bouwdeel Van Eyck. De ingrepen in de verschillende complexonderdelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn onderdeel van een totaalvisie voor het complex. Hieronder ga ik nader in op de grootste ingrepen in de beide rijksmonumenten.

Lange Voorhout 8

Uitgangspunt van het transformatieplan is om de hoofdentree van het complex te verplaatsen van het binnenterrein naast het koor van de Kloosterkerk naar de bestaande -maar slechts sporadisch gebruikte- ingang aan het Lange Voorhout. Om deze ingang als hoofdentree te kunnen gebruiken voorziet het plan in het realiseren van een nieuwe entreezone die een groot deel van de begane grond van het monument beslaat. In de kamers aan weerszijden van de gang zullen een ontvangstruimte en wachtruimte gerealiseerd worden en in de gang wordt een beveiligingstourniquet geplaatst dat toegang geeft tot het achterliggende kantoordeel. Tevens worden er toiletgroepen geplaatst in de ruimtes achter de vergaderzaal. Ten behoeve van de inrichting van de entreezone wordt de historisch gegroeide interne structuur op diverse punten aangepast doordat bestaande openingen vergroot worden en de wand tussen de linkerkamer en de achterliggende gang verwijderd wordt. Volgens het bouwhistorisch onderzoek is dit waarschijnlijk de oorspronkelijke 17de-eeuwse achtermuur van het 17de-eeuwse huis dat op deze plek stond. De nieuwe entreezone zal tevens toegang geven tot een lift. Hiertoe wordt de bestaande lift in het rechterdeel van het monument vervangen worden door een nieuwe lift. Ten behoeve van deze nieuwe lift en de logistiek rond de lift zijn enkele nieuwe doorbraken in historische binnenwanden voorzien.

Het exterieur van Lange Voorhout 8 blijft grotendeels ongewijzigd. In het kader van de visie om de hoofdentree van het complex aan de zijde van het Lange Voorhout te situeren, wordt de bestaande deuromlijsting aan de bovenzijde aangepast zodat de naam Algemene Rekenkamer boven de deur vermeld kan worden. Hiertoe wordt het fries van het hoofdgestel boven de deur hoger gemaakt. Hoewel hiermee de klassieke verhoudingen van het hoofdgestel wijzigen waardoor de verschijningsvorm minder harmonieus zal zijn, bestaat hiertegen geen overwegend bezwaar.

Op het dak wordt een reconstructie gemaakt van twee schoorstenen zodat deze gebruikt kunnen worden voor de aan/afvoer van lucht voor de klimaatinstallaties. Dit is een slimme oplossing waarbij een historisch gegeven ingezet wordt voor een moderne voorziening.

De achtergevel blijft eveneens grotendeels ongewijzigd op een nieuwe doorbraak ten behoeve van een nieuw venster na. Dit venster is voorzien in de receptie-ruimte op de begane grond ter plaatse van de binnenplaats.

De keuze om de hoofdentree van het Algemene Rekenkamercomplex weer aan de zijde van het Lange Voorhout te situeren doet recht aan het voorname karakter van het monument. Deze keuze is voorstelbaar, hoewel het uit het oogpunt van cultuurhistorie spijtig is dat hiermee de zorgvuldig

gecomponeerde entree van Van Eyck als hoofdentree komt te vervallen. Deze blijft wel als toegang tot het 'werkhuis' behouden.

De wijzigingen in de interne indeling van het monument ten behoeve van de (hernieuwde) hoofdentree zijn navolgbaar en duidelijk beargumenteerd. In principe kan met het plan ingestemd worden, maar ik spreek de voorkeur uit om de historische structuur van de gang afleesbaar te houden door aan beide zijden een penant van het oorspronkelijke muurwerk en ter plaatse van het plafond een strook metselwerk te behouden.

Grootboek

Het Grootboek bestaat uit een zaal op de begane grond en een eerste en tweede verdieping. Beide verdiepingen hebben een interne indeling die van vrij recente datum is. Bovendien is de huidige tweede verdieping een tussenverdieping die in de loop van de 20ste eeuw gemaakt werd om extra archiefruimte te creëren.

Het plan voorziet in het verwijderen van zowel de tussenverdieping als de interne scheidingwanden zodat een grote dubbelhoge ongedeelde vergaderzaal ontstaat. Tegen deze ingreep bestaat geen bezwaar.

Tegen de kopgevel van het Grootboek zal een nieuwe halfronde aanbouw van één bouwlaag met een leistenen dakje geplaatst worden. Deze aanbouw is nodig voor de facilitaire voorzieningen van het kantoorcomplex. De aanbouw is bescheiden van maat en vormgeving en blijft daardoor ondergeschikt aan het monumentale Grootboek. Tegen deze wijziging bestaat geen bezwaar.

Naast bovengenoemde wijzigingen wordt het complex verduurzaamd en technisch geoptimaliseerd. Deze ingrepen zijn op onderzoek gebaseerd en voldoende uitgewerkt. Er ligt een duidelijke totaalvisie aan het plan ten grondslag.

Gelet op bovenstaande en uitgaand van de opgave zijn de gevolgen voor de monumentale waarden acceptabel en bestaan er vanuit oogpunt van monumentenzorg geen overwegende bezwaren tegen het verlenen van de vergunning.”

Met het advies van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kunnen wij ons verenigen. De door de minister uitgesproken voorkeur om de historische structuur van de gang (op de begane grond) afleesbaar te houden door aan beide zijden een penant van het oorspronkelijke muurwerk en ter plaatse van het plafond een strook metselwerk te behouden begrijpen wij. Maar wij achten dat de oplossing in het ontwerp deze historische structuur voldoende afleesbaar houdt.

Met inachtneming van alle bij het te nemen besluit betrokken belangen en de ingewonnen adviezen waarmee wij ons kunnen verenigen zijn wij van mening dat de uitvoering van het plan geen onaanvaardbare aantasting van de architectuur- en cultuurhistorische waarden van het monument betekent. Belangrijk uitgangspunt is dat deze oplossing bij toekomstige werkzaamheden gerespecteerd wordt.

Eindoordeel

Uit de beoordeling van de activiteit volgt dat de gevraagde omgevingsvergunning voor de rijksmonumentenactiviteit op basis van artikel 8.80 van het Besluit kwaliteit leefomgeving kan worden verleend.

Voorschriften

Aan de omgevingsvergunning voor de rijksmonumentenactiviteit verbinden wij de volgende voorschriften:

1. Het kan zijn dat u tijdens de (ver-)bouwwerkzaamheden onderdelen van het monument aantreft die nog niet bekend waren. Als u redelijkerwijs kunt vermoeden dat deze (cultuur)historische waarde bezitten, moet u contact opnemen met de afdeling Monumentenzorg. Er wordt dan bepaald of een nadere goedkeuring nodig is. U kunt de afdeling Monumentenzorg bereiken via (070) 353 48 00 of monumentenzorg@denhaag.nl.
2. Het kan zijn dat u tijdens de (ver-)bouwwerkzaamheden onderdelen van het monument aantreft die in een slechtere staat zijn dan verwacht. Als dit gevolgen heeft voor de bouwwerkzaamheden, moet u contact opnemen met de afdeling Monumentenzorg. Er wordt dan bepaald of een nadere goedkeuring nodig is. U kunt de afdeling Monumentenzorg bereiken via (070) 353 48 00 of monumentenzorg@denhaag.nl.
3. Voor de aanvang van de interne sloopwerkzaamheden dient de afdeling Monumentenzorg ingelicht te worden, zodat de betreffende adviseur op de hoogte is van en betrokken kan zijn bij de uitvoering.
4. Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden moet het te slopen muurwerk op de begane grond in overleg met de afdeling Monumentenzorg en Welstand gedocumenteerd worden.
5. U mag pas beginnen met schilderen als de definitieve kleurstelling is goedgekeurd door Monumentenzorg.
6. De verdere specificering van de kleur- en materiaalstaat voor het exterieur moet via de afdeling Monumentenzorg en Welstand ter goedkeuring aan de Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag worden voorgelegd.
7. De definitieve technische uitwerking van de middenvoorkamer met de achtergelegen historische gang moet ter goedkeuring aan de afdeling Monumentenzorg en Welstand worden overgelegd.
8. Zoals eerder aangegeven is het van belang om de historische structuur (op de begane grond) in kleur herkenbaar te houden.
9. Tijdens de werkzaamheden moet aanvullend onderzoek worden gedaan naar het stucplafond boven de eerste verdieping van het Grootboek. Ook moet er nader onderzoek worden gedaan naar de ijzeren draagconstructie van het Grootboek.

U mag pas gebruik maken van de vergunning als deze gegevens zijn goedgekeurd en de vergunning in werking is getreden.

De gegevens kunt u aanleveren via het aanvraagdossier in het Omgevingsloket. Ga hiervoor naar www.omgevingswet.overheid.nl/home. De gegevens kunt u ook op de gebruikelijke wijze, via de samenwerkruimte, aanleveren.

BIJLAGE D: NADERE AANWIJZINGEN

Intrekken omgevingsvergunning

Wij kunnen deze vergunning intrekken, bijvoorbeeld als er een jaar lang geen gebruik van is gemaakt of als voor het krijgen van deze omgevingsvergunning onjuiste of onvolledige gegevens zijn opgegeven.

Communicatie met de omgeving

De verantwoordelijkheid voor de communicatie met de omgeving ligt bij u als initiatiefnemer.

Een goede communicatie met de omgeving vergroot de kans op een bredere acceptatie van uw plan. Er is een handreiking, waarin u stapsgewijs tips krijgt over waar u aan moet denken. Deze kunt u vinden op de website: [Bouwen in en met de buurt - Den Haag](#)

Andere benodigde vergunningen, meldingen en toestemmingen

U heeft nog andere vergunningen, meldingen en toestemmingen nodig voordat u uw initiatief kunt realiseren en/of gebruiken. U moet zelf nagaan welke dat zijn, welke specifieke gegevens daarvoor nodig zijn en op welke momenten u deze nodig heeft. Onderstaand overzicht kan u daarbij helpen.

Omgevingsvergunning

Met deze vergunning heeft u niet alle vergunningen die u nodig heeft om uw initiatief te kunnen realiseren en/of te gebruiken. U heeft wellicht ook andere omgevingsvergunningen nodig. In ieder geval kan dit gaan om een omgevingsvergunning voor de:

- 'Activiteit werk of werkzaamheden uitvoeren' voor de herinrichting van het buitenterrein, zowel rondom het gebouw als de (verhoogde) binnentuinen en voor het aanbrengen van een warmte- en koudeopslaginstallatie (WKO) met 2 bronnen;
- 'Natura 2000-activiteit';
- 'Flora- en fauna-activiteit'.

Meer informatie kunt u vinden op de website: www.denhaag.nl/nl/vergunningen-en-ontheffingen/bouwvergunningen/omgevingsvergunning-aanvragen.htm. U kunt ook bellen naar 14 070. De aanvraag met bijbehorende stukken kunt u indienen via www.omgevingswet.overheid.nl/home.

Melding

- een 'slopmelding' als er meer dan 10 m³ afval ontstaat en/of er asbest wordt verwijderd. Meer informatie kunt u vinden op de website: www.denhaag.nl/nl/vergunningen-en-ontheffingen/sloop-melden/. U kunt ook bellen naar 14 070. De melding met bijbehorende stukken kunt u indienen via www.omgevingswet.overheid.nl/home;
- een 'gebruiksmelding' voor het in gebruik nemen of gebruiken van een niet-woonfunctie. De gebruiksmelding is alleen verplicht als het totaal aantal personen in het bouwwerk groter is dan het aantal personen dat is genoemd in tabel 6.6 (artikel 6.6) van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Meer informatie kunt u vinden op de website: www.iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/gebruiken-bouwwerk/gebruiksmelding-bbl/. U kunt ook bellen met de Veiligheidsregio Haaglanden via telefoonnummer (088) 886 80 00. De melding met bijbehorende stukken kunt u indienen via www.omgevingswet.overheid.nl/home;

- een 'Klic-melding kabels en leidingen' voor machinaal graven. Bij machinaal graven bent u verplicht binnen maximaal twintig dagen en uiterlijk drie werkdagen voor u gaat graven een Klic-melding te doen. De melding met bijbehorende stukken kunt u indienen via www.kadaster.nl/zakelijk/producten/graafwerk/klic-melding;
- een 'melding archeologische vondsten' als bij de grondwerkzaamheden archeologische sporen en resten aan het licht komen. De uitvoerder/aannemer is verplicht dit onverwijld te melden bij de Dienst Stadsbeheer, afdeling Archeologie, Van Kinsbergenstraat 85-F, 2518 GW DEN HAAG, telefoonnummer (070) 353 66 39 of per e-mailadres: archeologie@denhaag.nl. Op basis van gegevens uit de omgeving is het aannemelijk dat bij de werkzaamheden archeologische vondsten worden aangetroffen door de uitvoerder. Informeer daarom de afdeling Archeologie tijdig van de startdatum van de werkzaamheden.

Vergunning of melding APV (Algemene plaatselijke verordening voor de gemeente Den Haag)

- een vergunning of melding 'gebruik openbare weg' voor het plaatsen, aanbrengen of hebben van een voorwerp (bijvoorbeeld een puincontainer, steiger, mobiel toilet, bouwkeet) op, in, over of boven de weg of voor het anders dan de publieke functie daarvan gebruiken van de weg. Meer informatie kunt u vinden op de website: www.denhaag.nl/nl/vergunningen-en-ontheffingen/vergunning-gebruik-openbare-weg-aanvragen/;
- een instemmingsbesluit (vergunning) 'wegopbrekingen' voor het afsluiten of afbreken van de straat voor werkzaamheden (bijvoorbeeld de weg tijdelijk afsluiten voor bouwwerkzaamheden). Meer informatie kunt u vinden op de website: www.denhaag.nl/nl/vergunningen-en-ontheffingen/vergunningen-openbare-weg/instemmingsbesluit-wegopbrekingen-aanvragen.htm;
- een 'takelvergunning' voor het bedrijfsmatig uitvoeren van takelwerkzaamheden in de openbare ruimte. Particulieren kunnen deze vergunning niet aanvragen. Dat moet het kraan- en takelbedrijf doen. Meer informatie kunt u vinden op de website: www.denhaag.nl/nl/vergunningen-en-ontheffingen/vergunningen-openbare-weg/takelvergunning-aanvragen.htm;

Meer informatie kunt u vinden op de website: www.denhaag.nl/nl/vergunningen-en-ontheffingen.htm. U kunt ook bellen naar 14 070. De aanvraag met bijbehorende stukken kunt u indienen via deze website.

Overige toestemmingen

- een omgevingsvergunning of melding voor een 'milieubelastende activiteit' voor het aanleggen en/of gebruiken van een bodemenergiesysteem. Voor meer informatie kunt u bellen met de Omgevingsdienst Haaglanden, afdeling Vergunningen via telefoonnummer (070) 218 99 02 of de website raadplegen: www.omgevingsdiensthaaglanden.nl/contact.html. Meer informatie hierover kunt u vinden op de site: <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/milieubelastende-activiteiten-hoofdstuk-3-bal/activiteiten/bodemenergiesysteem/>;

Aandachtspunten

Zorgplicht

Iedereen die een bouwwerk bouwt, gebruikt of laat gebruiken moet ervoor zorgen dat er geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat of blijft bestaan. U kunt onder andere denken aan de volgende maatregelen of eisen:

- het zonder sleutel kunnen openen van (nooduitgangs-)deuren bij brand;
- het vrijhouden van de ruimte rond (nooduitgangs-)deuren, zodat deze volledig geopend kunnen worden;

- het aanbrengen van voorzieningen in ruimten waar elektrische voertuigen, waaronder elektrische fietsen, gestald en/of geparkeerd staan, waardoor:
 - o een brand spoedig gedetecteerd wordt;
 - o het aanbrengen van voorzieningen die bij brand alle oplaadpunten voor elektrische voertuigen gelijktijdig afsluit van de voorziening voor elektriciteit.

Meer informatie en praktische tips kunt u vinden op de website:

www.brandweernederland.nl/nieuws/brandveiligheid-elektrische-voertuigen-parkeergarages/;

Overig

- Werknemers en bezoekers komen niet in aanmerking voor een parkeervergunning voor de openbare straat.